

Seat No. : _____

XT-109

April-2013

B.A. Sem.-II

Political Science – EC-I-112

(Introduction to Governmental Machineries)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) એકતંત્રી સરકારનો અર્થ, લક્ષણો અને ગુણો સમજાવો. 7
અથવા
સમવાયતંત્ર સરકાર એટલે શું ? તેના લક્ષણો ચર્ચો.
(બ) “લોકશાહી એક શ્રેષ્ઠ પ્રકારની સરકાર છે.” – ચર્ચા કરો. 7
અથવા
સરમુખત્યારશાહી એટલે શું ? લોકશાહીથી તે કેવી રીતે જુદું પડે છે ?
2. (અ) સ્થાનિક સરકારના કાર્યોની વિગતે સમીક્ષા કરો. 7
અથવા
“સ્થાનિક સરકાર લોકશાહીની એક મહત્વની સંસ્થા છે.” – આ વિધાનનું મૂલ્યાંકન કરો.
(બ) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સિદ્ધિઓની ચર્ચા કરો. 7
અથવા
સલામતી સભાના કાર્યો સમજાવો.
3. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર) 4 × 4 = 16
(અ) સમવાયતંત્રના ગુણો
(બ) લોકશાહીની સફળતા પાછળની શરતો
(ક) ગ્રામીણ અને શહેરી સ્થાનિક સરકાર
(ડ) આંતરરાષ્ટ્રીય ન્યાય અદાલત
(ઈ) વીટોની સત્તા
(ફ) અદાલતી સમીક્ષા
4. એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો : 6 × 2 = 12
(અ) બે સંવિધાન અને નાગરિકતા
(બ) ટોળાશાહી
(ક) ગ્રામસભા અને જિલ્લા પરિષદ
(ડ) સામાન્ય સભા
(ઈ) સલામતી સમિતિની સદસ્યતા
(ફ) લોકશાહીના પ્રકારો

5. (અ) સાચો વિકલ્પ આપો :

7

- (1) સમવાયતંત્ર સરકારમાં હોય છે
(a) એકલ બંધારણ એકલ નાગરિકતા
(b) બેવડી બંધારણ બેવડી નાગરિકતા
(c) કોઈપણ બંધારણ નહીં, કોઈપણ નાગરિકતા નહીં
(d) એકલ બંધારણ પણ બેવડી નાગરિકતા
- (2) બ્રિટન એક ઉદાહરણ છે
(a) એકતંત્રી સરકારનો
(b) સમવાયતંત્ર સરકારનો
(c) સંઘ સમવાયતંત્રી સરકારનો
(d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
- (3) લોકશાહી સફળ થઈ શકે છે જ્યારે લોકો
(a) શિક્ષિત હોય છે.
(b) શિક્ષિત નથી હોતા.
(c) શિક્ષિત અને સતર્ક હોય છે.
(d) શિક્ષિત પણ સતર્ક નથી હોતા.
- (4) સરમુખત્યારશાહી એટલે
(a) સામ્યવાદ
(b) સમાજવાદ
(c) સર્વસત્તાવાદી
(d) અરાજકતાવાદ
- (5) કલ્યાણરાજ્ય કામ કરે છે.
(a) પક્ષના કલ્યાણ માટે
(b) લોકોના કલ્યાણ માટે
(c) નેતાઓના કલ્યાણ માટે
(d) બહુમતીના કલ્યાણ માટે
- (6) સ્થાનિક સરકારના નામ સાથે ભારતમાં કોણ જોડાયેલા છે ?
(a) બળવંતરાય મહેતા
(b) સરદાર પટેલ
(c) નહેરૂ
(d) અંબેડકર
- (7) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સ્થાપના થઈ હતી
(a) 1944
(b) 1945
(c) 1946
(d) 1947

(બ) જોડી બનાવો :

7

(a) અમેરિકા	(i) ડબલ્યુ.એચ.ઓ. WHO
(b) બ્રિટન	(ii) વૈશ્વિક સંસદ
(c) સ્વીટઝરલેન્ડ	(iii) સરમુખત્યારશાહી
(d) જીનીવા	(iv) કાયદાનું શાસન
(e) ન્યુયોર્ક	(v) સમવાયતંત્ર સરકાર
(f) સામાન્ય સભા	(vi) લોકપૃચ્છા
(g) જર્મની	(vii) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ

Seat No. : _____

XT-109

April-2013

B.A. Sem.-II

Political Science – EC-I-112

(Introduction to Governmental Machineries)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Explain the meaning, features and merits of unitary government. 7
OR
What is Federal Government ? Discuss its features.
- (b) “Democracy is the best form of Government” – Discuss. 7
OR
What is dictatorship ? How is it different from democracy ?
2. (a) Analyse the function of local Government in detail. 7
OR
“Local Government is an important institution of democracy” – Evaluate this statement.
- (b) Discuss the achievements of UNO. 7
OR
Explain the function of Security Council.
3. Write short note on (any **four**) : **4 × 4 = 16**
(a) Merits of Federal Government.
(b) Conditions for the success of democracy.
(c) Rural and urban local Government.
(d) International Court of Justice.
(e) Veto Power.
(f) Judicial Review.
4. Answer in **one** or **two** lines : **6 × 2 = 12**
(a) Dual Constitution and Citizenship.
(b) Monocracy
(c) Gram Sabha and Zila Parishad
(d) General Assembly
(e) Membership of Security Council
(f) Type of Democracy

5. (a) Choose the correct option :

- (1) A Federal Government assumes
 (a) Single constitution single citizenship
 (b) Dual constitution Dual citizenship
 (c) No constitution No citizenship
 (d) Single constitution dual citizenship
- (2) Britain is an example of
 (a) Unitary Government (b) Federal Government
 (c) Confederation (d) None of the above
- (3) Democracy can be successful if people are
 (a) Educated (b) Not educated
 (c) Educated and Alert (d) Educated but not Alert
- (4) Dictatorship means
 (a) Communism (b) Socialism
 (c) Totalitarianism (d) Anarchism
- (5) A welfare state works for
 (a) Welfare of the party (b) Welfare of the people
 (c) Welfare of the leaders (d) Welfare of the majority
- (6) In India the name associated with local government is
 (a) Balwant Rai Mehta (b) Sardar Patel
 (c) Nehru (d) Ambedkar
- (7) UNO was established in
 (a) 1944 (b) 1945
 (c) 1946 (d) 1947

(b) Match the following :

(a) America	(i) WHO
(b) Britain	(ii) World Legislature
(c) Switzerland	(iii) Dictatorship
(d) Geneva	(iv) Rule of Law
(e) New York	(v) Federal Government
(f) General Assembly	(vi) Referendum
(g) Germany	(vii) UNO